

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Oppilaitoskohtaisen opiskeluhoitosuunnitelman valmistelu

Opiskeluhoollon webinaari kansanopistoille
26.4.2021

Kristiina Laitinen

Käytännön asioita

- Pidäthän mikrofonin suljettuna ja kameran pois päältä, kiitos 😊
- Esitä kysymyksi/ Kirjoita mahdollinen kysymyksi keskustelupalstalle vasta **esitysten jälkeen**
  - HUOM! Henkilö, joka pitää esitystä, ei näe keskustelupalstaa samanaikaisesti
- Vastaamme keskustelupalstalla esitettyihin kysymyksiin kunkin osuuden jälkeen ja käytettävissä olevan ajan puitteissa
- Esitysmateriaali lähetetään koulutukseen ilmoittautuneille **sähköpostitse**
- Koulutuksesta ei tehdä tallennetta.

Lainsäädännöllistä taustaa

Laki vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta 1219/2020

25 c § Opetussuunnitelman perusteet

Opetushallituksen tulee laatia tässä luvussa tarkoitetulle koulutukselle opetussuunnitelman perusteet. Opetushallitus päättää koulutuksen tavoitteista, keskeisistä sisällöistä ja arvioinnista sekä opiskelijahuollon keskeisistä periaatteista.

25 j § Lukiolain soveltaminen

Tässä luvussa tarkoitettuun koulutukseen sovelletaan, mitä lukiolaissa säädetään opiskeluhuollosta, kodin ja oppilaitoksen yhteistyöstä sekä henkilötietojen salassapidosta ja käsittelystä.

Lainsäädännöllistä taustaa

Oppivelvollisuuslaki 1214/2020

6 § Opintojen riittävä edistyminen

Oppivelvollisuuteen kuuluvien opintojen tulee edistyä oppivelvollisen henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisesti (vrt. 7 § oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttäminen)

8 § Oppivelvollisuuden suorittaminen opiskeluoikeuden määräaikaisen menettämisen aikana

Oikeus opetukseen, ohjaukseen ja opiskeluhuoltopalveluihin

9 § Huoltajan valvontavastuu

Oppivelvollisen huoltajan on huolehdittava siitä, että oppivelvollinen suorittaa oppivelvollisuuden.

12 § Koulutuksen järjestäjän ohjaus- ja valvontavastuu, mm.

- Koulutuksen järjestäjän on seurattava oppivelvollisen opintojen edistymistä ja ilmoitettava oppivelvollisen huoltajalle ja muulle lailliselle edustajalle, jos oppivelvollinen ei suorita opintojaan opiskelusuunnitelmansa mukaisesti ...
- ... Koulutuksen järjestäjän on lisäksi selvitettävä oppivelvollisen saamien koulutuksen järjestäjän tukitoimien riittävyys sekä tarvittaessa ohjattava oppivelvollinen hakeutumaan muiden tarkoituksenmukaisten palveluiden piiriin.

Lainsäädännöllistä taustaa

Oppivelvollisuuslaki 1214/2020

14 § Asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuu

Tutustu myös 23 § Tietojensaanti!

- Oppivelvollisen asuinkunnan tulee ohjata ja valvoa oppivelvollisuuden suorittamista...
- ... Asuinkunnan tehtävänä on ohjata oppivelvollista hakeutumaan 4 §:ssä tarkoitettuun hänelle soveltuvaan koulutukseen ja tarvittaessa muiden tarkoituksenmukaisten palveluiden piiriin. Oppivelvollisen tilanne ja tuen tarve selvitetään yhdessä oppivelvollisen ja tämän huoltajan tai muun laillisen edustajan kanssa.

Lainsäädännöllistä taustaa

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013

- Laki oppilas- ja opiskelijahuoltolain 1 ja 9 §:n muuttamisesta
  - 1 § Soveltamisala
  - 9 § Järjestämisvastuu

Ks. Webinaariaineisto 22.4.2021

- Kristiina Laitinen ja Marke Hietanen Peltola

Opetussuunnitelmien perusteet

- Kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen opetussuunnitelman perusteet 2021 (OPH-58-2021)

Hallituksen esitys 67/2013

HE
67/2013

Muiden koulutusmuotojen perustemääräyksiä voi käyttää "virikeaineistona"

Opiskeluhuollon kolme suunnitelmaa

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

Kuntatasoinen tai yhteinen

Oppilaitosten opiskeluhuollon toteutuminen kunnan alueella

Kunnanvaltuusto hyväksyy

Tarkistus vähintään kerran neljässä vuodessa

Paikallinen opetussuunnitelma

Esim. oppilaitoskohtaisten opiskeluhuolto-suunnitelmien

- perusrakenne
- yhteiset osuudet

Oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltosuunnitelma

Opiskeluhuollon toteuttaminen, arviointi ja kehittäminen oppilaitoksessa

Voi olla useamman oppilaitoksen yhteinen

Yhteisöllinen työ painopisteenä

Yhteistyö sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisten kanssa

Perusteiden 2.1

Opetus- suunnitelman laatiminen

Paikallinen opetussuunnitelma laaditaan yhteistyössä henkilöstön, opiskelijoiden, opiskelijoiden huoltajien sekä säännösten edellyttämiltä osin lisäksi kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa.

Oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltosuunnitelma on osa opetussuunnitelmaa

Perusteiden 2.2 Opetus- suunnitelman sisältö

**Voi olla usean
oppilaitoksen
yhteinen**

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskeluhuollon **toteuttamista, arviointia ja kehittämistä** varten laaditaan oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltosuunnitelma.

Suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä on kirjattava em. suunnitelmaan.

Perusteiden 4.3. Opiskeluhoolto

Opiskeluhooltosuunnitelmaan sisältyy:

1. Arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhohtopalveluista
2. Oppilaitosyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon edistämiseksi ja tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi
3. Yhteistyön järjestäminen opiskelijoiden ja heidän perheidensä sekä oppilaitoksessa työskentelevien ja muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa
4. Suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä
5. Toimenpiteet opiskeluhooltosuunnitelman toteuttamiseksi ja seuraamiseksi (omavalvonta).

Koulutuksen järjestäjän on seurattava oppilaitoksen opiskeluhoolto-suunnitelman toteutumista

Paikallisesti päätettävät asiat

Oppilaitoksen ylläpitäjä päättää ja kuvaa opetussuunnitelmassa, mitkä ovat .... **opiskeluhoitoa**.... koskevan suunnitelman **mahdollisesti täydentävät paikalliset näkökulmat tai painotukset** ja miten ne ilmenevät.

Muilta osin .... **Opiskeluhoillon** .... sekä eri tahojen kanssa tehtävän yhteistyön kuvaamisessa voidaan käyttää opetussuunnitelman perusteiden tekstiä sellaisenaan.

Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta

- Pohjautuu tietoon opiskelijoiden terveydestä ja hyvinvoinnista, elinoloista sekä yhteisön tilasta
- Yhteisöllinen ja yksilökohtainen opiskeluhuoltotyö sekä opiskeluhuollon yhteistyö

Arvio käytettävissä olevista opiskeluhuoltopalveluista

- Psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä terveydenhoitaja ja lääkäri
  - Kuvaus palveluista ja miten ne on järjestetty
- Ilmoitetaan sen mukaisena, mitä ne ovat suunnitelmaa valmisteltaessa ja arviota tarkistetaan tarvittaessa

Sisältää arvon palvelujen riittävydestä suhteessa opiskelijoiden tarpeeseen!

**HE
67/2013**

Esimerkkinä perusopetus

Oppilaitosyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi

- Opiskelijoiden osallisuutta edistävät toimet
- "Poissaolot": OvL 6 § Opintojen riittävä edistyminen ja OvL 9 § Huoltajan valvontavelvollisuus
- Opiskeluhoitoryhmän toimintatavat (**monialaisuus!**)
- Tupakoinnin/alkoholinkäytön ehkäiseminen

- Yhteisön/ympäristön terv. ja turv. tarkastamiskäytännöt
- Terveystarkastukseen liittyvä yhteistyö
  - Ml. Opettajien yhteistyö opiskeluhuollon palvelujen kanssa

Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi

- = Yksilökohtainen opiskeluhoolto
- Ks. esim. lukion määräys

HE
67/2013

Kriisisuunnitelma (ml. Toimintatavat uhka ja vaaratilanteissa)!

Yhteistyön järjestäminen opiskelijoiden ja heidän perheidensä sekä oppilaitoksessa työskentelevien ja muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

- Neljä yhteistyötahoa!

**Ks. Perusteiden luku
3.5 Yhteistyö eri
tahojen kanssa!**

- **Vanhempien** (ml. vanhempainyhdistykset) kanssa tehtävä yhteistyö, yhteydenpitomuodot ja toimenpiteet osallisuuden vahvistamiseksi
- **Muu yhteistyö**, kuten sosiaalityö, nuorisotoimi ja poliisi
- Suunnitelmat lasten- ja nuorisopsykiatrisen / muun erityistason asiantuntija-avun pyytämiseksi oppilaitoksen tueksi ja konsultaatiomahdollisuuksien järjestämiseksi

**HE
67/2013**

**Ks. Marke
Hietanen-Peltola
22.4.2021**

Suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Yhteisöllinen työ

Ks. OPH opas!

- Kolme erillistä ilmiötä
- Ennalta ehkäisy ja puuttuminen
- Yhteisö-, ryhmä- ja yksilötasot
- Yksilöllinen tuki ja muut tarvittavat toimenpiteet ml. seuranta teon tekijän ja sen kohteena olevan osalta
- Yhteistyö huoltajien ja tarvittavien viranomaisten kanssa
- Perehdyttäminen suunnitelmaan
- Tiedottaminen henkilöstölle, opiskelijoille, huoltajille ja yhteistyötahoille
- Suunnitelman päivittäminen, seuranta ja arviointi.

Toimenpiteet opiskeluhuolto- suunnitelman toteuttamiseksi ja seuraamiseksi (omavalvonta)

Keskeisistä tuloksista
tiedottaminen
opiskelijoille,
huoltajille ja
tarvittaville
yhteistyötahoille.

Aikataulu!

Koulutuksen järjestäjä seuraa oppilaitoksen opiskeluhuoltosuunnitelman toteutumista!

Suunnitelmassa kuvataan toimenpiteet sen toteuttamiseksi ja seuraamiseksi:

- Seurannasta vastuussa olevat
- Seurattavat asiat
- Seurannassa käytettävät menetelmät tietojen kokoamiseksi sekä
- Seurantatietojen käsittely ja hyödyntäminen (opiskeluhuollon kehittämisessä)

**HE
67/2013**

Muistilista

- Opiskeluhooltosuunnitelman valmistelu
  - Opetussuunnitelmakirjaukset?
  - Suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä
  - **Kriisisuunnitelma?**
  - Muut opiskeluhoollon suunnitelmat?
- Oppilaitoskohtaisen opiskeluhooltoryhmän perustaminen (monialainen)
  - Koulutuksen järjestäjä nimeää johdon
  - Jäsenten nimittäminen ja työnjako
- Osallisuudesta huolehtiminen (ml. suunnitelmat, ryhmät)
- Henkilöstön perehdyttäminen toimintatapoihin
- Opiskeluhoollosta tiedottaminen
  - Opiskelijoille, huoltajille ja yhteistyökumppaneille

Opiskelu
huollon
ohjaus-
ryhmä

Palvelujen
järjestäjä (yl.
sijaintikunta)

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kiitos!

Kristiina Laitinen
kristiina.laitinen@oph.fi

